

Virágot Budapestnek!

Erkélyek, kertek, ablakok

Tessék-lássék kertészkedés

Fővárosunkat okkal-joggal nevezhetnénk kertvárosnak, olyan k és sokféle kert ékesíti területét.

Nem új keletű tevékenység a kertészkedés Pesten és Budán. Nem kell túlságosan messzire visszapozni a két város történelmének nyelvében, hogy megtaláljuk benne a Sas-hegy messze földön híres rós bortermő szőlőkertjeit, Rákos-patak mentén kialakult ligar zöldségekerteket. Furcsa zést kelt az emberben, ha arra gondol, hogy a jelenlegi Novembert 7. téren kétszáz évvel ezelőtt még egy köfeszület állott, mellette itt kezdődő szőlőkertek bejárával.

száznál kiskertek

Visszafelé haladva az időben meg kell állnunk a törökvilág kerszeti maradványainál: a Gellértgy déli lejtőire telepített fügekroknál, amelyeknek az „unoi” még most is teremnének, ha ümölcsüket idő előtt nem téznák meg. Ebből, a korszakból ármazik a budai rózsakultusz is, lékül hagyva maga után a róabarát Gül Baba türbuját és a gyon talál Rózsadomb elnevezt. Pest-Buda kertségei (a Marsziget, a Városliget, a Fűvészt stb.) éppen úgy belekerültek magyar irodalomba, mint a Bois Boulogne a francia, a Hyde park az angol vagy a Szadovaja az osz irodalomba.

Nagy-Budapest teljes területe: 516 hektár. Ebből a közparkok 20 hektárt foglalnak el, ami biny szerény arány Európa más gyvárosaihoz képest. A települési szonyoknak megfelelően az egyre jutó parkfelület megosztása is gyon különböző: az I. kerületben 16,6 négyzetméter park jut egy kosra, a III. kerületben 8,0, de a I. kerületben csak 0,3, a VII. kerületben pedig 0,2 négyzetméter.

Ha azonban a szűkebb értelemn vett parkokhoz hozzászámítjuk többi zöldfelületet (a budapesti rkerdők, a strandok, sportpályák, temetők, a Fővárosi Állat- és vnyenkert, a Vidámpark és a Bonikuskert területét) is, akkor ár kedvezőbb képet kapunk: a tmillió fővárosi összes területék 12,5%-át teszi ki a zöldfelület, a város tüdeje (6500 ha). Ennél is jóval nagyobb területet rámtás szerint 15-18 ezer hektér) foglalnak el a lakóházak, csai házak, közintézmények kertei, valamint az üdülőtellek.

Budapestben mintegy 200 000 kistrtet tartanak nyilván. A számuk m változik jelentősen, mert a kőtelepek építése, a családi házak análása során sok kiskertet felámoltak, de ennek ellentételeent az egykori szántóterületekből a zártkertekből ugyancsak sok kert alakult ki.

Kispest, Csepel, Pesterzsébet,

Pestlőrinc, Újpest, a budai hegyvidék kertjei számottevően hozzájárulnak terményeikkel a főváros lakosságának jobb ellátásához, és egyben üdülésre, pihenésre, kikapcsolódásra alkalmas helyet nyújtanak a munkában megfáradt embereknek.

Sajnos, a kerteknek csak egy részét gondozzák és hasznosítják szakszerűen. Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy a kiskertek egyharmada szinte teljesen gondozatlan, egyharmadát csak tessék-lássék művelésben részesítik és csupán egyharmadát ápolják „a jó gazda gondosságával”.

Még mindig sok a parlagterület, aminek az oka csak részben a tulajdonosok elöregedése és elköltözése. Sokszor a nemtörődömség, a gondatlanság és az alapvető ismeretek hiánya okozza a kertek ápolatlanságát. Sajnos, a bürokrácia — az ide vonatkozó jogszabályok ellenére — még mindig akadályozza és lassítja a parlagon hagyott földek birtokbaadását olyan családoknak, amelyek szívesen művelnék a földet.

Új színfoltnak ígérkezik a kertek hasznosításában a munkás-kertszövetkezetek megszervezése. Ezeknek tagsága nagyobb parlagterületet vehet gondozásba, a parcellákat egymástól nem választják el kerítéssel; mindenki saját kedve és elhatározása szerint osztja be a területét, de segítséget kapnak az anyagok, eszközök beszerzéséhez és a családi szükséglet meghaladó mennyiségű termés értékesítéséhez. Az első ilyen kertszövetkezet az Ezüst-hegyen alakult meg és bízunk benne, hogy példájukat még sokan fogják követni — talán elsősorban azok közül, akiket a városrendezés során szánalt kertes családi házukból lakótelepi épületbe költöztettek és így kert nélkül maradtak.

Nemcsak muskátli

Ha nyáron járjuk Budapest utcáit, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy kevesebb itt a virágos ablak, erkély, loggia, mint a szomszédos országok fővárosaiban. (Talán az igény lenne kevesebb a szép iránt? Vagy a városépítők nem gondoskodtak és nem törődnek ma sem azzal, hogy a lakók egyszerűen elhelyezhessék virágos edényeiket? Takarékoság ez vagy figyelmetlenség? Tény, hogy inkább egy-egy szép, virágos ablak, erkély állítja meg az „utca emberét”, mintsem az, ha olyan házat

TAVASZ A SZIGETEN

Az erkélyek virágosításának most van itt az ideje

lát, amelyet a növények jótékonyan takarnának el.)

Az erkélyek virágosításának most van itt az ideje. Ládába való földet minden virágüzletben és magboltban lehet vásárolni, de azt senkinek se ajánlom, hogy vasárnapi kirándulása során a szántóföldről gyűjtsön talajt a virágai számára, mert ezek a földek rendszerint gyomirtó vegyszerrel kezelt lévén károsítják a beléjük ültetett palántákat.

Nem kell föltétlenül drága muskátliotvet vásárolni, jóllehet ez a leggazdagabban, legszebben pompázó növényünk. Napos erkélyen igen szépen mutat az oroszlánszáj, a bársonyvirág, a rézvirág, amit fehér, lila, rózsaszín vagy téglapiros petúniával lehet kiegészíteni. Árnyékos helyre a begónia, a nebántvirág, a fukszia való. Az illetéktelen tekintetek elől jótékonyan védi az erkélyen pihenőket a felfuttatott hajnalka és a tűzbab. Sokat segítene a lakótelepek házainak sivárságán, ha felfuttatnák őket olyan növényekkel, amelyek az épület vakolatát nem károsítják.

Ebben az évben megkésétt a tavasz. Ezt a városlakó abból is érezheti, hogy most jócskán drágábbak a zöldségek, mint egy évvel ezelőtt ugyanebben az időszakban. A kiskertekben ezért is kell törekednünk arra, hogy azt a lemaradást, amit a természed okozott, szorgos munkával pótoljuk és a kert gyümölcszeit mielőbb élvezhessük.

A szokottnál is nagyobb figyelmet kell fordítani a növényvédelemre, mert csak az egészséges növények fejlődnek gyorsan. A kápalással elősegítjük a talaj felmelegedését és az erőteljesebb tápanyagfelvételt. Adagoljunk a megszokottnál több nitrogéntartalmú műtrágyát, mert ezt a növények azonnal felveszik és gyorsabban növekednek tőle. Ne feledkezzünk azonban meg a műtrágya kiszórás utáni azonnali bemunkálásáról.

A zöldség és virágpalántákat megbízható helyről vásároljunk. Előfordul ugyanis, hogy az utcai, piaci virágárusok hibrid magból nevelt palántát árulnak, aminek a termőképessége kicsi, termése pedig nem is hasonlít ahhoz, amit fogyasztani szeretnénk.

Gyakori a mi klímánk alatt,

hogy a hűvös időt erőteljes felmelegedés követi. Ez szokatlan leh a növények számára, különösen ha nem jutnak elegendő vízhez sem. Ezért amint a talaj fel 5-10 centiméteres rétege kiszáradt, azonnal kezdjük meg az öntözést.

Saját termés

Nem látszik elérhetetlennek nem is az —, hogy a kert mind hasznosítható négyzetméteréről e kiló termést takarítsunk be. Ehh persze csak úgy juthatunk el, l valóban minden talpalatnyi területet bevetünk. Hasznosítani leh a kis gyümölcsfák alját számó telepítésével, az árnyékos terület két közméte- vagy ribiszkebokri ültetésével. A veteményeske ágysait többszörösen hasznosíthatjuk: a fejessaláta, a zöldhagyma a hónapos retek után ültethetjük a káposztafélék palántáit. A zöl borsót követheti a paradicsom, paprika és a tojásgyümölcs. Nyron a zöldbab helyére kelbimbó kínáikel-palántákat ültethetünk.

Törekedjünk arra, hogy a fáról minden gyümölcsöt leszedjünk mert a tapasztalatok szerint például a cserezsnye, a meggy, a mandula, a szilva termésének csak egy töredék része értékesül, a többi fáról lehull, terjeszti a kártevők és betegségeket. Ehhez természetesen az értékesítést is jobban kellene megszervezni.

A Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága mellett működő Kertbarátok és Kistenyészők Társadalmi Szövetsége 65 közösséget tömörít táborába. A kertbarátok számar rendszeres szaktanácsadást, tanfolyamokat, előadásokat szerveznek. Segítik, irányítják a kertbarát közösségek munkáját, kiállításai kirándulásait, kölcsönös tapasztalatszeréseket. Feladatokat vállalnak a közművelődésben és a Hazafias Népfront politikai feladatainak teljesítésében.

A budapesti kertbarátok szövetsége ebben a hónapban tartja meközgyűlését, ahol feladataikat — VI. ötéves terv időszakára — várospolitikai célokkal egyeztetve határozzák majd meg.

DR. BÁLINT GYÖRGY

MAGYARORSZÁG

politikai és társadalmi hetilap

Szerkesztőség: Budapest VIII., Gyulai P. u. 14. 1085
Telefon: 137-660. Telex: 22 6351 redmo.
Postacím: Budapest, Pf. 634. 1396

Szerkesztő:
DR. PÁLFY JÓZSEF főszerkesztő,
GÁRDOS MIKLÓS h. főszerkesztő.
Kiadja a Hirlapkiadó Vállalat,
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3. 1959
Telefon: 343-100, 336-130.
Felelős kiadó: TILL IMRE igazgató
80.2310/2-19. Zrínyi Nyomda, Budapest
F. v.: BOLGÁR IMRE vezérigazgató
Index: 25 606 HU ISSN 0464-4956

1980.
MÁJUS
11.